

Betreft : Verslag buurtsessie 4 - Station Hofplein

Locatie : Microsoft Teams-vergadering

Datum : Donderdag 8 juni 2021

Tijd : 19:30-21:30 uur

Aanwezigen : Bewoners en ondernemers
Wijkraden
Michel de la Vieter – projectleider (gemeente Rotterdam)
Mascha Onderwater – landschapsarchitect (De Urbanisten)
Marjolein van Eig – architect (BureauVanEig)
Marjolein Smits van Oyen – commercieel Asset Manager (Dudok Groep)
Hans de Bruin – senior Asset Manager (Dudok Groep)
Josje van Es – gespreksleider (gemeente Rotterdam)
Okach Bouchtaoui – wijkmanager (gemeente Rotterdam)

1 Opening en mededelingen

Welkom bij deze buurtsessie over het Hofbogenpark, het is de laatste van in totaal vier sessies. De bijeenkomst gaat in het bijzonder over het gebruik van Station Hofplein en de opgangen. Het doel van deze buurtsessie is om ideeën en meningen op te halen bij de omwonenden en ondernemers in de Hofbogen.

2 Presentatie hoofdlijnen schetsontwerp (Mascha Onderwater)

De hoofdlijnen van het schetsontwerp worden toegelicht. Het volledige schetsontwerp is te bekijken via www.rotterdam.nl/hofbogenpark.

Station Hofplein is een bijzondere plek binnen het Hofbogenpark, want op deze locatie is al een park. Wij sluiten grotendeels aan op het bestaande ontwerp maar er zullen ook wijzigingen plaatsvinden. In het schetsontwerp spreken we bij Station Hofplein over een stadswaai: een plek om op het gras te liggen, te recreëren en waar kleinschalige evenementen kunnen plaatsvinden. In het schetsontwerp is de mogelijkheid om horeca toe te voegen opgenomen. De tuin van GroenGoed krijgt in het huidige plan een plaats op een ander deel van het Hofbogenpark. Het voorstel is verder om bij het bestaande perron een historisch treinstel te plaatsen. De trein kan dan het begin van de wandelroute over de Hofbogen zijn. De ambitie is om ter hoogte van de heer Bokelweg een waterzuivering te maken gekoppeld aan het waterplein Benthemplein.

Voor de inrichting van het Hofbogenpark geldt dat aan de kant van het centrum reuring ontstaat en dat park richting het noorden steeds rustiger wordt. Er wordt daarbij rekening gehouden met (geluids)overlast voor de omgeving. Voor de kleinschalige evenementen geldt dat ze binnen de bestaande afspraken moeten passen (bijvoorbeeld geen nachtevenement en alleen in het weekend). Ook is belangrijk dat ze bijdragen aan het DNA van de Hofbogen. Voor de buurt moet het leuk zijn om de evenementen te bezoeken en ook voor de ondernemers moet het een meerwaarde hebben. De gemeente en Dudok zijn benieuwd hoe de buurt dit deel van het park wil gebruiken als er geen activiteiten worden georganiseerd: hoe zou het dagelijks gebruik van Station Hofplein eruit kunnen zien? In het schetsontwerp is hiervoor een waterspeelplek ingetekend. Via de tool Mentimeter wordt in beeld gebracht wat de buurt aanspreekt en belangrijk vindt.

3. Welke dagelijkse activiteit op Station Hofplein heeft uw voorkeur?
- A. Verblijven 5
 - B. Ontspanning 5
 - C. Waterspel 0
 - D. Ligweide 3
 - E. Werken/studeren 0
 - F. Sporten 2
 - G. Anders 8

Suggesties in chat voor 'anders'

- Meer bijen, meer bloemen
- Historie en techniek
- Ruimte voor zelfbeheer en samen tuinieren
- Ruimte voor samen tuinieren
- Informeren over het unieke van het gebouw
- Bewustzijn op sociaal culturele historische omgeving
- In natuurlijke omgeving rondlopen; het park is als groen op een sokkel, en aanzienlijk breder dan de rest van het viaduct
- Kunnen we niet van het dak waar we nu over aan het praten zijn, de grootste dakboerderij van Europa maken (nu gepland in Parijs, met een kleinere oppervlakte) en daar samenwerken met scholen, om te laten zien dat er ook een andere invulling mogelijk is dan alleen maar horeca (al in grootse hoeveelheid eromheen)
- Op de tribune met behulp van QRcode naar verhalen luisteren

Heeft u aanvullende suggesties voor de invulling van Station Hofplein? Stuur u dan een e-mail naar hofbogenpark@rotterdam.nl.

Vragen en suggesties

- Zijn er voorbeelden van luchtparken in Nederland waar we een voorbeeld aan kunnen nemen?
Vooral in het buitenland (Parijs, New York, Chicago, Philadelphia) zijn oude spoorlijnen getransformeerd naar groene parken. We hebben contact met betrokkenen van de High Line in New York om te luisteren naar hun ervaringen en voor het beheer (samen met bewoners) nemen we de ervaringen mee van Promenade Plantee in Parijs. Vrienden van de Hofpleinlijn heeft een lezing gehouden van voorbeelden van bogentrajecten. Wie hierin geïnteresseerd is kan een e-mail sturen naar wijkmanager Okach Bouchtaoui (o.bouchtaoui@rotterdam.nl)
- Vraag hoe definitief is de waterinstallatie boven de heer Bokelweg? Is het dak stevig genoeg?
Het is momenteel nog een schets en daarmee nog niet definitief. De heer Bokelweg heeft de meeste draagkracht in vergelijking met de andere delen van de lijn. Daar kan het meeste gewicht toegevoegd worden.
- Vrienden van de Hofpleinlijn: het lijkt ons een goed idee om de trein en het perron zodanig te verbinden zodat er een functie bij de trein gecreëerd wordt (museum). Houdt zich aanbevolen om hierover in gesprek te gaan met andere geïnteresseerden. Geïnteresseerden kunnen een e-mail sturen naar wijkmanager Okach Bouchtaoui (o bouchtaoui@rotterdam.nl)

- Momenteel wordt er (geluid)overlast ervaren van skateborders. Ook komt er met regelmaat vandalisme voor. Is daar wat aan te doen?

Dudok Groep: wij weten hiervan. Bij het Luchtpark hangen borden dat honden, skaten en BBQ niet is toegestaan. Helaas houden mensen zich daar niet altijd aan en er kan niet altijd op gecontroleerd worden. Wij hopen dat de komst van horeca voor meer sociale controle zorgt.

- Er is een prima skateplek in Park Pompenburg, dus misschien kan het ook helpen om, i.p.v. proberen te blokkeren met borden (wat niet zo effectief blijkt), de skate-energie door te leiden naar daar. En door ontwerp een ander gebruik van het perron met een andere doelgroep stimuleren zodat dat vanzelf het skategebruik 'verdringt'
- Waarom wordt Station Hofplein nog steeds 'Station' Hofplein genoemd?
Dit is voor de herkenbaarheid, iedereen kent het. Projectleider Michel de la Vieter en wijkmanager Okach Bouchtaoui hebben binnenkort een gesprek met de straatnamencommissie om te kijken of bepaalde plekken op het Hofbogenpark een naam kunnen krijgen. Belangrijk om snel aan te kunnen geven (bijvoorbeeld aan hulpdiensten) waar je bent op het park.
- Het zou leuk zijn om bij de naamgeving de geschiedenis (en dus de Vrienden van de Hofpleinlijn) erbij te betrekken!
- Krijgt de naam van het park nog iets in de naam die naar het dak verwijst?
Op dit moment lijkt de naam Hofbogenpark het meest voor de hand liggend. Het Hofbogenpark is breder dan alleen een park op het dak van de Hofbogen, want gaat ook deels over de vergroening op straatniveau. Een verwijzing naar het dak ligt daarom niet voor de hand.
- Is horeca invulling op basis van behoefte of nodig voor de business case?
Dudok Groep: wij hebben de mogelijkheid om aan een gedeelte van het dak een commerciële invulling te geven en zien daar graag horeca. Ook om meer sociale controle op het dak te krijgen.
- Er is een heleboel omliggende horeca. Die zullen dan ook verminderde omzetten ervaren, want iedereen wil op het dak, dus waarom zorgen we niet voor een écht vernieuwende planning dat goed is voor iedereen die nu al betrokken is met activiteiten op het dak? Kunnen we ook een alternatief zonder horeca voorstellen?
Dudok Groep: we houden rekening met dat de horeca elkaar versterkt en geen concurrentie van elkaar is. Voor ideeën op het dak staan we altijd open, maar op drie locaties, waaronder station, Hofplein zal een horeca invulling komen.
- Als horeca de wens is, zou ik het heel mooi (en misschien wel essentieel?) vinden als het past bij de duurzame opgave waar het plan voor staat. Dat betekent naast biodiversiteit ook lokaal verbouwd duurzaam eten. Zou zeer jammer zijn als de horeca de huidige betrokkenheid van bewoners (in de tuinen), het zelfbeheer en het lokaal verbouwd eten juist vermindert.
We nemen deze tips mee.
- Lokaal verbouwd & duurzaam, dát zijn de toverwoorden! Ook binnen de gemeente, en de post Covid invulling van zulk soort zeldzame plekken. We hebben een 2sterren Michelin zaak onder de Hofbogen die ook een food laboratorium heeft. (François Geurts). Kunnen we direct laten zien met de verbouwing van landbouwproducten hoeveel meer vitamines in de voedselproducten komen!

- Horeca wil vooral omzet maken in de avond en weekend uren. Is er dan genoeg flexibiliteit van de bewoners?
Het is ons niet helemaal duidelijk wat hiermee wordt bedoeld. Verzoek om via de mail (hofbogenpark@rotterdam.nl) de vraag te verduidelijken.
- Waarom wordt er zoveel gepraat over horeca? Is dat al een fait accompli? Is het een moetje in het p&l plaatje dat er horeca moet komen, of kunnen we financiële middelen halen uit klimaatsubsidies, sociale input en gezondheid?
De gemeente heeft bij de vorige eigenaar van de Hofbogen (Hofbogen BV) een recht van opstal bedongen om een park aan te mogen leggen op het dak van de Hofbogen. Daar zijn een drietal plekken buiten gelaten: station Hofplein, station Bergweg en aan het einde van de lijn bij de Gordelweg/A20. De huidige eigenaar Dudok Groep heeft op deze drie locaties de rechten die de eigenaar van een gebouw heeft over zijn dak. Voor zover dit past binnen de geldende kaders (o.a. bestemmingsplan) kan Dudok Groep daar horeca realiseren.
- Kan de evt. horeca dan niet aan de kant van het CS-spoor komen?
Bij station Hofplein kan horeca worden gerealiseerd. Zie ook het antwoord hierboven.
- Ik zag een soort glazen gebouw in de schetsen. Als er door de nieuwe plannen juist meer 'binnenleven' komt schiet het ook zijn doel voorbij voor mijn gevoel. Buiten zijn en dit met eten faciliteren kan, maar meer mensen overdekt lijkt me dan eigenlijk vreemd.
Waar en hoe de commerciële ruimte eruit komt te zien is nog niet bekend. Dit is slechts een schets. Dan als suggestie: echt het park en natuurgevoel, en zo min mogelijk gebouwgevoel
- Blijft dat stukje bij de Stroveer ook daadwerkelijk groen, als deel van het park? Zoals op dat plaatje. Want ik had van iemand gehoord dat ze daar wilde bouwen? Wat ik persoonlijk heel erg jammer zou vinden als dat gebeurt.
Stroveer wordt in de ontwikkelplannen van Pompenburg een groen en autoluw verblijfsgebied/park met wel een woongebouw aan de kant van de straat Pompenburg. Dit gebouw komt met zijn voeten in het groen te staan.
- Worden de gebouwen er omheen hoger dan het station (t.a.v. het uitzicht)?
In de plannen van Pompenburg zijn de gebouwen hoger dan station Hofplein.
- Er komt dan daar ook veel schaduw met de nieuwe gebouwen... dus minder horeca(terrassen) vermoed ik...
- Lift moet ook gebruikt kunnen worden voor de toevoer van de horeca en evenementen. Is die grote glazen kolos de lift?
Nee, in het schetsontwerp geeft dit de plek voor horeca aan. Het is de bedoeling om een inpandige trap en lift te realiseren aan de kant waar nu de gele opgang is. Dit is een mogelijke ontwikkellocatie.
- Is dat glazen ding al een goedgekeurd gebouw?
Nee, is alleen suggestie voor horeca plek.
- Komt er een openbaar toilet?
Er wordt overwogen om openbare toiletten in te passen in de plannen voor de toekomstige ontwikkellocaties. Het is geen onderdeel van het huidige plan.

3 Toelichting locaties opgangen (Mascha Onderwater)

In het schetsontwerp zijn een aantal opgangen opgenomen. Een deel is inpandig en hoort bij de Dudok Groep. Bij de bestaande opgang bij de Heer Bokelweg is het de bedoeling om een

lift te realiseren zodat het park ook voor minder validen toegankelijk is. In totaal komen er drie liften langs de Hofbogenlijn. Bij de Raampoortstraat is ook een opgang bedacht, daar gaat Marjolein van Eig zo uitgebreider op in. Sommige opgangen zijn niet alleen voor mensen maar ook voor dieren. We kijken hoe we ecologische verbindingen kunnen maken en voor welke dieren we welke opgangen toegankelijk kunnen maken.

Het Hofbogenpark gaat bij Station Hofplein aansluiten op de ontwikkeling van Pompenburg en de nieuwe luchtbrug (de huidige Luchtsingel is een tijdelijk object en zal over enkele jaren vervangen worden).

4 Presentatie ontwerpprincipes opgang (Marjolein van Eig)

BureauVanEig heeft de architectenselectie voor de opgangen van het Hofbogenpark gewonnen. De presentatie 'De sokkels van de Hofbogen' wordt getoond over de ontwerpprincipes en visie. De getoonde schetsen zijn nog niet definitief; per locatie staat nog open hoe het er precies uit komt te zien en welke materialen worden gebruikt. Op hoofdlijnen is het idee dat de trappen naar het Hofbogenpark fragiel en fijn gedetailleerd zijn, zoals de oude industriële trappen. De trap landt op een sokkel van steen die per buurt wisselt (stedelijk bij Station Hofplein en steeds groener naar het Noorderkanaal). En ook wordt gekeken hoe de sokkel kan aansluiten bij het programma op het dak.

De precieze locatie van de opgang aan de Raampoortstraat is nog onbekend. Marjolein laat twee posities zien. Bij beide posities wordt voor nu gedacht aan een sokkel met een urbane en stoere uitstraling (de grootte zal afhangen van de positie die uiteindelijk gekozen wordt) waar op gezeten kan worden en waar aan een kant ruimte is voor nestkasten en planten.

Reacties opgang locatie Raampoortstraat en vragen

- Leuk die trap!
- Het lijkt alsof de trappen ver uit steken? Is dat zo?
Deze vraag (uit de chat) begrijpen we niet helemaal. Welke kant op steken ze ver uit? In ieder geval is het voorstel dat we hebben laten zien een eerste idee vanuit de ontwerpers. Het eindvoorstel zal er anders uit zien.
- Sokkels vind ik leuk bedacht.
- Mooi bedacht ontwerp. Wat ik nog niet zo goed begrijp: laat je nu verschillende opties voor locaties van de opgangen zien, of komen er daadwerkelijk meerdere opgangen aan de Raampoortstraat?
Dit zijn verschillende opties. Er komt één opgang.
- Ontwikkelaar Pompenburg: goed om de twee posities voor de opgang Raampoortstraat te bespreken met de projectmanager en stedenbouwkundige van de ontwikkeling Pompenburg. Variant 2 (dichtbij het spoor) zorgt voor knelpunt brandweerroute. Voor variant 1 is het belangrijk te letten op de hoogte in verband met expeditie. De Raampoortstraat is de beoogde bevoorradingsroute voor de horeca en andere ondernemingen die in Pompenburg komen.
- Het verbaast mij dat er veel over groen en dieren wordt gesproken terwijl het al prachtig groen is op het station en dat dat wordt weggehaald. En dan komt er een stenen sokkel waar dieren (vrees voor vooral ratten) overheen mogen lopen. Ik ben daar niet van onder de indruk.

Het is de bedoeling dat het Station Hofplein groen blijft. Voor de huidige tuin denken wij wel aan een andere plek op het park dan nu. Dit is het eerste idee vanuit het schetsontwerp en daar gaan we (met GroenGoed) nog verder over in gesprek. Bij deze trap wordt overigens geen dierenopgang gemaakt, dan doen we op de plekken waar op straatniveau groene gebieden zijn.

Reacties in de chat op de hierboven gestelde vraag:

- o Ik snap de zorg dat er nu juist groen weg gaat. Dat gevoel bekruipt mij ook.
 - o Ook wij wonen al 25 jaar tegenover het Hofpleinpark. Waarom blijft het groene park niet zoals het is?
 - o Inderdaad het is al zo mooi met bomen, en zo groen met water, zon en heel veel liefdevolle aandacht van GroenGoed. Prachtig om te zien wat er nu al allemaal verbouwd wordt!
 - o Het is toch zonde om de moeite, die al gedaan is door Groengood om die weg te halen en te verplaatsen.
 - o Laat al dat mooie groen blijven!! Genoeg horeca.
 - o Ik sluit me aan bij de opmerkingen/zorg dat horeca op het dak mogelijk andere invulling zou verdringen, of het groen wordt aangepast om een horeca terras structuur te faciliteren.
- Stichting GroenGoed: jammer en pijnlijk als bestaand mooi groen moet verdwijnen. Maar als dat nou echt niet anders is: ik geloof helemaal in de nieuwe mogelijkheden die de extra ruimte op de rest van de lijn biedt, ook voor heel veel extra groen. Dus wie weet kan de groene kapitaalvernietiging die evt. plaats gaat vinden waar de horeca komt goed gecompenseerd worden en de energie en het enthousiasme van de betrokken buurtbewoners behouden. Maar het zou dus zo helpen als dat alternatief nu al concreet benoemd wordt, zowel in de ontwerptekeningen als in PvE's: dus teken een gebied in van minstens vergelijkbaar oppervlak als het groen/gezamenlijk tuinieren dat gaat verdwijnen en zorg dat dat van vergelijkbare kwaliteit is (daar bedoel ik bijv. mee geen ondiepe plantenbak i.p.v. een substraat laag van meerdere tientallen cm's dik. Andere kwaliteitskenmerken kunnen ook in kaart worden gebracht en meegenomen). Dat neemt hopelijk onrust (en pijn van het verdwijnen van bestaand moois) weg en kan zorgen voor een meer positieve blik vooruit.
Goed idee om dit concreter uit te gaan werken met elkaar. Mogelijk kunnen we het koppelen aan een van de buurtperrons. Het park is 2km lang dus er zijn ook kansen voor uitbreiding. De intentie is daarnaast om eerst een nieuwe plek in te richten voordat we het bestaande weghalen.
 - Ik wil mijn onvrede uitspreken over het weghalen van de het huidige Hofpleinparkje. Ik ben heel blij met het parkje hoe het er nu uitziet en vind het onduidelijk waar de horeca komt. Is het al zeker waar het treinstelsel komt en wat is het verleden van de trein?
Dudok Groep: volgens het bestemmingsplan mag er 600m² aan commerciële ruimte op het dak komen. Waar de horeca exact komt weten we nog niet. Logischerwijs is dat op het meest draagkrachtige deel van het dak en dat is op de plek waar de tuin nu is aangelegd. Er is ook een technische noodzaak dat de tuin weg moet. Het dak moet er namelijk af om waterdicht gemaakt te worden. Nu lekt het dak en dat geeft problemen voor de ondernemers in de bogen eronder. Het dak komt uiteraard weer terug. Het treinstel is in het schetsontwerp ingetekend bij het perron.
Vrienden van de Hofpleinlijn: het is een originele trein die veertig jaar op de lijn heeft gereden. Na oktober 1944 is de trein in Duitsland voor materieel ingezet (niet voor deportatie).

- Gaat het complete dak eraf? Of alleen bij het station?
Het complete groene dak moet eraf om het dak waterdicht te kunnen maken. Het perron kan blijven staan. Daarna wordt er met het ontwerp van het dak weer nieuw groen aangelegd.

- Het is nog niet ter sprake gekomen maar er wordt momenteel een geluidsonderzoek gedaan. Bij ons is men deze week komen meten. Het geluid gaat hier recht omhoog, we horen elk geluid. Tegen ons is gezegd dat als er horeca komt dat het dan tenminste midden op het veld moet zijn. Er zijn echt zorgen rondom het geluid. Het werkt als een soort klankkast.

Aanvullingen in de chat

- ALLES wordt er door de flat erboven gehoord!
- Het geluid vanaf het dak is echt heel erg; nu ook staat groep jeugd is net of ze naast mij staan

Professor Marcel Cobussen (doet het geluidsonderzoek): wij zijn een aantal weken geleden gestart met het geluidsonderzoek op verschillende niveaus. Zo zijn we bij bewoners langs geweest en hebben we luisterwandelingen gedaan. DCMR heeft ook metingen verricht, daar hebben we de rapporten net van ontvangen. Om ook op een andere manier naar geluid te kijken dan in termen van overlast hebben we geluidskunstenaars gevraagd om te kijken naar wat het Hofbogenpark auditief kan voorstellen en hoe Rotterdam en vooral de omwonenden hiervan zouden kunnen profiteren. Binnenkort hebben we een gesprek met ondernemers over contactgeluid. Op veel verschillende niveaus, gebieden, invalshoeken denken we dus na over geluid. Ook is er een Gemeentepijler enquête die over geluid gaat bij het Hofbogenpark (inmiddels gesloten) en komt er nog een geluidswerkshop (is 23 juni gehouden). We proberen zoveel mogelijk gegevens op te halen om een uitgebalanceerd plan te kunnen maken.

Wij wonen hier vanaf 1997 dus ik ben een enorme geluidservaringsdeskundige. Als ik het balkon openzet dan hoor ik elk gesprek. Dat is nu al bij vijf mensen, laat staan hoe het straks is als er 100 mensen zitten. Dan is verhuizen de enige optie. Zeker als er muziek op de terrassen komt. We hebben al heel veel jaren goede afspraken met Bird die het echt heel goed doen, ook met muziek. Maar gaan andere partijen dat ook doen.

Het is ook om die reden dat we graag met jullie in gesprek gingen, jullie hebben de ervaring. We hopen met alle informatie die we opdoen tot een weloverwogen plan te komen om het Hofbogenpark auditief op een verantwoorde en interessante manier in te richten.

- Hoe hoog wordt de lift en de schacht en heeft dat consequenties voor ons uitzicht? Wij wonen op tweehoog. Daarnaast wil ik me aansluiten bij hetgeen wat net is aangegeven. Ook wij ervaren geluidsoverlast, qua horeca van MONO. Wij vrezen straks in een driehoek van geluid, muziek en herrie te zitten; dat maakt ons woongenot na 25 jaar niet meer zo leuk.

De lift bij de Heer Bokelweg komt boven op het dak en zal net boven het dak uitsteken zodat je makkelijk kan uitstappen/ instappen. Dit onderwerp komt nog een keer terug voor inspraak als het verder is uitgewerkt. Nu is nog niet duidelijk hoe het eruit gaat zien.

- Wat zijn de openingstijden?

In het vervolgtraject wordt verder uitgewerkt wat de tijden van opening en sluiting moeten worden. Het is zeker dat het park niet 24/7 open zal zijn. Momenteel denken we aan een sluitingstijd van 22 uur in de zomer. In de winter kan dit eventueel een andere tijd zijn. 's Nachts zal het park gesloten zijn.

Aanvullende suggesties en opmerkingen over de opgang(en) graag mailen naar hofbogenpark@rotterdam.nl.

5

Hoe nu verder

De gemeente organiseert een 2-tal rondes van vier buurtsessies. In september volgt de 2^e ronde. Op basis van de uitkomsten van de eerste buurtsessies en de voortgang in het voorlopig ontwerp gaat de gemeente verder in gesprek met bewoners en ondernemers. Naast de buurtsessies vindt in oktober ook een brede bijeenkomst plaats waarin het voorlopig ontwerp van de gehele Hofbogenpark wordt gepresenteerd.

Dit jaar staat in het teken van het voorlopig ontwerp en de participatie. In 2022 zullen we het ontwerp verder uitwerken en in 2023/2024 volgt de uitvoering.

